

ตำนาน วัดเพชรพลี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

● รศ.ดร.บุญยงค์ เกศเทศ

จาริกลายสือไทยในกระเบื้องจารแผ่นที่ 108 หน้าที่ 2 ที่ขุดค้นพบในบริเวณวัดพริบพลี และที่เมืองคูบัว ราชบุรี ระบุว่า พระเจ้าสมัยตะวันตกธิราช แห่งสุวรรณภูมิ พระโสมนังระ หัวหน้าคณะสงฆ์ปัญจวักคีย์ ส่งความก่อนจะดับขันธนิพพาน 12 วัน เมื่อวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 พ.ศ. 264 พระนางสิริราชมั่งเดวเมเหสี พระเจ้าสมัยตะวันตกธิราช สร้างวัดขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระปดณเถระ ผู้นำพระพุทธศาสนาสูสุวรรณภูมิ โดยให้ตั้งชื่อ “พริบพลี” เมื่อปี พ.ศ. 272 เดือน 4 นับเป็นวัดแห่งที่ 9 ในราชอาณาจักรสยาม แต่ในหนังสือที่ชาวฝรั่งเศสเขียนไว้แต่ครั้งอดีต เรียกชื่อว่า “พิพพลี” และ “พิพรี”

สำหรับวัดแรกในดินแดนสุวรรณภูมินั้นคือ วัดปดณาราม ดำรงอริยสงฆ์ พระเจ้าทับไทยทองสร้างเพื่อถวายพระปดณเถระ หลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว 24 ปี ให้ใช้เป็นที่บรรยาย

วัดลำดับที่เก้าในสุวรรณภูมิ

ศิลปกรรมล้ำค่าที่ไม่ควรมองข้าม

จารึกลายสือไทยในกระเบื้องจารแผ่นที่ 108 หน้าที่ 2 ที่ขุดค้นพบในบริเวณวัดพริบพลี และที่เมืองคูบัว ราชบุรี ระบุว่า พระเจ้าสมัยตะวันอริราช แห่งสุวรรณภูมิ พระโสดนเถระ หัวหน้าคณะสงฆ์ปัญจวัคคีย์ สังความก่อนจะดับขันธนิพพาน 12 วัน เมื่อวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6 พ.ศ. 264 พระนางสิริงามดั่งเทวีนเกลี พระเจ้าสมัยตะวันอริราช สร้างวัดนี้ขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์แก่พระปูลนเถระ ผู้นำพระพุทธศาสนาไปสู่สุวรรณภูมิ โดยให้ตั้งชื่อ “พริบพลี” เมื่อปี พ.ศ. 272 เดือน 4 นับเป็นวัดแห่งที่ 9 ในราชอาณาจักรสยาม แต่ในหนังสือที่ชาวฝรั่งเศสเขียนไว้แต่ครั้งอดีต เรียกชื่อว่า “พิพพลี” และ “พิพรี”

สำหรับวัดแรกในดินแดนสุวรรณภูมินั้นคือ วัดปูลนาราม ดำรงอริยสงฆ์ พระเจ้าทับไทยทองสร้างเพื่อถวายพระปูลนเถระ หลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว 24 ปี ให้ใช้เป็นทีบรรยายธรรม เผยแผ่พุทธศาสนาที่หนองยาว หรือหนองวัด ใกล้บ้านโพธิ์งามและหนองเกษร หรือคูบัวราชบุรี ซึ่งปัจจุบันกลายเป็นพื้นที่นา เรียกกันว่า “หนองวัด” อยู่ในบริเวณเมืองโบราณคูบัว จังหวัดราชบุรี และวัดศรีมหาธาตุแดนแก้วบ้านใหม่ บริเวณคูบัว ราชบุรี เช่นเดียวกัน เป็นวัดลำดับที่สอง

ต่อจากนั้นก็สร้างวัดบรมธาตุ เจดีย์ใหญ่ ที่เมืองเถื่อนทอง หรือถมทอง อันได้แก่ วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม เป็นวัดที่สามสร้างในปี พ.ศ. 265 ถึงปี พ.ศ. 268 สร้างวัดมหาธาตุ อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นวัดที่สี่ สร้างวัดป่าไร่ นอกเมืองอุทอง ในปี พ.ศ. 268 เป็นวัดแห่งที่ห้า และในปีเดียวกันนี้

หลวงพ่อดิตเจ้าอาวาสวัดเพชรพลี

สร้างวัดมหาธาตุหนองทอง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นวัดแห่งที่หก ถัดมาในปี พ.ศ. 269 สร้างวัดดงสักมหาธาตุ เมืองขอมพงตึก จังหวัดกาญจนบุรี เป็นวัดที่เจ็ด และวัดแห่งที่แปดในปี พ.ศ. 271 คือ วัดมหาธาตุ เมืองธัมมราช เมืองช้างค่อม หรือเมืองนครศรีธรรมราช ในปัจจุบัน

ท่านเจ้าคุณพระราชกวี (อ่ำ ชัมมทัตโต) แห่งวัดโสมนัส

ราชวรวิหาร กรุงเทพฯ ได้ศึกษาอ่านและเขียนคำแปลไว้ในหนังสือ วัด-เมืองพริบพลี-เพชรบุรี สรุปได้ว่า พุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนสยามในยุคต้นของสุวรรณภูมิ และ “วัดเพชรพลี” (เดิมมีชื่อว่าพริบพลี) เป็นวัดอันดับที่ 9 ที่ถูกสร้างขึ้นในสุวรรณภูมิ

ลุล่วงมาถึงสมัยอยุธยาวัดหลายวัดในจังหวัดเพชรบุรีถูก

ภายในบริเวณวัดเพชรพลี

พระมหามงคลเจดีย์ที่สร้างขึ้นใหม่ภายในบริเวณวัด

หุ้มปรกสีนวม

โบราณวัตถุอันทรงคุณค่ายิ่ง ภายในห้องพิพิธภัณฑ์ของวัด

เนื้อตะกั่วดำและสังฆวานร มีสนิมไขเนื้อและสนิมแดง พระทำกระดาน พิมพ์พระเกศบิดซ้าย ผิดจากพระทำกระดานที่อื่น ซึ่งบิดขวา ทำจากเนื้อตะกั่วดำ มีทั้งสนิมไขและสนิมแดง ด้านหลังเต็มไม่มีรอยผ้าหรือรอยใดๆ บางองค์มีรูปยันต์หรือรอยยันเป็นชั้นเหมือนกำแพง 5 ชั้น 7 ชั้น 9 ชั้น

ยังพบพระเสน่ห์จันทร์ เนื้อสำริดเงิน พระสมเด็จจสมัย เชียงแสน เนื้อสำริดเงินสนิมไข พระสมเด็จนางพญา เนื้อสำริดเงิน พระกลีบบทุม พระทุ่งเศรษฐี พระนาครปรกใบมะขาม พระมหากัจฉายณะ พระบูชากรวดก้างควา เนื้อโลหะ พุทธลักษณะแบบทวารวดี ปางประทานพร ประทับยืนบนหัว

ปล่อยทิ้งร้างไป เช่น วัดสามพิหาร วัดค้างคาว วัดใหม่ วัดสนามพราหมณ์ รวมถึงวัดเพชรพลี เพิ่งได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นมาอีกครั้ง ในช่วงปลายกรุงศรีอยุธยาตามหลักฐานบนธรรมาศตามลำดับมี พระสิริใหญ่ พระสิริเล็ก พระเทียนเจ้าอธิการหวาด มาโม พ.ศ. 2433-2489 พระพิศิษฐศิลปาคม พ.ศ. 2489-2524 พระครูปลัดยิ้ม จุนโท พ.ศ. 2524-2546 จนถึงเจ้าอาวาสพระมหาศุภชัย ชยธมฺโม 2547-ปัจจุบัน

ในสมัยที่พระอธิการหวาด มาโม เป็นเจ้าอาวาส ได้มีการขุดพบหินเสมาธรรมจักร ที่วัดค้างคาว อันเป็นวัดร้างที่ตั้งอยู่บริเวณด้านเหนือของวัดพรหมพลี ซึ่งต่อมาพระสุวรรณภูมิ (ชิต) อดีตเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุ และเจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี ในสมัยนั้น ได้ขอต่อเจ้าอธิการหวาด นำหินเสมาธรรมจักรไปประดิษฐานไว้ที่พระวิหารหลวงวัดมหาธาตุวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กระทั่งถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ ในช่วงสมัยหลวงพ่อหวาด ยังมีการขุดพบพระกรพิมพ์ต่างๆ จากวัดค้างคาวหลากหลายพุทธลักษณะที่พิมพ์แตกต่างกันอีกจำนวนมาก เช่น พระพิมพ์พูนาน มีเนื้อตะกั่วดำ เนื้อสังฆวานร มีทั้งสนิมแดงและสนิมเขียว พระเกตุเป็นกลีบดอกจำปาหลังเต็ม หลังมีรอยย่นเป็นกำแพงหลายชั้น พระนาครปรก 9 เศียร เนื้อดินผสมแร่ พระนาครปรก 7 เศียร พระพิมพ์พุทธท้าวเบญจวัคคีย์ ลักษณะพระเศียรดอกบัวตูมจีวรกลีบละเอียดเป็นริ้ว นางขัดสมาธิเพชร ได้ฐานมีรูปพระปัญจวัคคีย์อยู่ 5 องค์

เนื้อตะกั่วดำและสังฆวานร มีสนิมเขียวและสนิมแดง พระท่ากระดาน พิมพ์พระเกตุปิดซ้าย ผิดจากพระท่ากระดานที่อื่นซึ่งบิดขวา ท่าจากเนื้อตะกั่วดำ มีทั้งสนิมเขียวและสนิมแดง ด้านหลังเต็มไม่มีรอยผ้าหรือรอยใดๆ บางองค์มีรูปยันต์หรือรอยยันเป็นชั้นเหมือนกำแพง 5 ชั้น 7 ชั้น 9 ชั้น

ยังพบพระเส้นห่อจันทร์ เนื้อสำริดเงิน พระสมเด็จจสมัยเชียงแสน เนื้อสำริดเงินสนิมเขียว พระสมเด็จนางพญา เนื้อสำริดเงิน พระกลีบปทุม พระทุ่งเศรษฐี พระนาครปรกใบมะขาม พระมหากัจฉายณะ พระพุทธรูปวัดค้างคาว เนื้อโลหะพุทธลักษณะแบบทวารวดี ปางประทานพร ประทับยืนบนหัวค้างคาว พระปิดปากไท่ ปางสมาธิ นาครปรก เป็นต้น

ที่กล่าวมาเป็นเพียงพระบางส่วนที่พบในกรุวัดค้างคาว วัดเพชรพลี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จัดเป็นพระกรุอันดับต้นๆ ของพระเครื่องที่หายาก ปัจจุบันพระกรุค้างคาวนี้หาชมได้ยากยิ่ง เนื่องจากผู้ที่มีไว้ในครอบครองหวงแหนมาก

ปัจจุบันวัดพรหมพลี เปลี่ยนชื่อเป็นวัดเพชรพลี ตั้งอยู่เลขที่ 38 ถนนเพชรพลี ตำบลท่าราบ อำเภอเมืองเพชรบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ ประกอบด้วยอาคารเสนาสนะ อุโบสถ ศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ อาคารยอดเป็นรูปปราสาท ศาลาอเนกประสงค์ ในวัดมีสิ่งสำคัญหลายประการ เช่น เสาชิงช้า เทวสถาน โบสถ์พราหมณ์ พระพุทธรูปหลวงพ่อเพชร บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ "เพชรมหาไชย" พระพุทธรูปทองโมรา ปางขอฝน สูง 22 นิ้ว ปัจจุบันสูญหายไปแล้ว นอกจากนี้ ยังมีพระพุทธรูปสมัยต่างๆ รวมทั้งกังสดาลหินโบราณอีกด้วย

ธรรมาศวัดเพชรพลี ที่สามารถเลื่อนขึ้นลงได้